

เฉลิมพระเกียรติ ๖๐ พรรษา

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี

สวัสดีค่ะชาว TPA NEWS ที่เคารพรักทุกท่าน ช่วงนี้ทุกท่านคงจะได้พบเห็นธงสีม่วง และตราสัญลักษณ์ “เฉลิมพระเกียรติ ๖๐ พรรษา สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” อยู่ทั่วไปกันแล้วนะคะ สนุกกับภาษาฉบับเดือนเมษายนนี้ ผู้เขียนขอร่วมเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้วยการเรียบเรียงพระราชประวัติ และพระราชกรณียกิจอันเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาตินานาประการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านภาษา ศิลปะ และวัฒนธรรมไทยค่ะ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชสมภพเมื่อวันเสาร์ที่ ๒ เมษายน ๒๔๙๘ ได้รับพระราชทานพระนามว่า **“สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตนสุดา กิติวัฒนาดุลโสภาคย์”** ด้วยเหตุที่ทรงบำเพ็ญพระราชกิจจานุกิจนานัปการอันเป็นประโยชน์แก่แผ่นดิน และราษฎร พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้สถาปนาพระราชอิสริยยศ และพระราชอิสริยยศศักดิ์ เป็น **“สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี”** ในการพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๒๐

ด้านการศึกษา สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เกียรตินิยมอันดับหนึ่งเหรียญทอง สาขาวิชาประวัติศาสตร์ จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี ๒๕๒๐ จากนั้นทรงสมัครเข้าศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยที่มหาวิทยาลัยศิลปากร และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พร้อมกัน ๒ แห่ง ทรงสำเร็จการศึกษาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจารึกภาษาตะวันออก จากมหาวิทยาลัยศิลปากร ในปีการศึกษา ๒๕๒๒ หลังจากนั้น ทรงสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาบาลี-สันสกฤต จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา ๒๕๒๔ ต่อมาทรงสำเร็จการศึกษาในระดับดุษฎีบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษาศาสตร์ ในปีการศึกษา ๒๕๒๙

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมี **พระปรีชาสามารถในหลายๆ ด้าน** โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านอักษรศาสตร์ และสิ่งที่เกี่ยวข้องกับศิลปวัฒนธรรมไทย จนในวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๘ รัฐบาลได้ประกาศให้วันที่ ๒ เมษายน ของทุกปี

อันเป็นวันคล้ายวันพระราชสมภพเป็น **“วันอนุรักษ์มรดกไทย”** ด้วยตระหนักในพระปรีชาสามารถในด้านศิลปวัฒนธรรม และพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงอนุเคราะห์สนับสนุนกิจกรรมอันเนื่องด้วยงานวัฒนธรรมของชาติเสมอมา โดยเฉพาะทรงเป็นแบบอย่างในการบำเพ็ญพระราชกรณียกิจ และพระราชจริยาวัตรในด้านการอนุรักษ์มรดกของชาติในสาขาต่างๆ เช่น วรรณศิลป์ ประวัติศาสตร์ โบราณคดี ภาษาไทย สถาปัตยกรรม ดนตรีไทย นาฏศิลป์ไทย การช่างไทย และ พุทธศาสนา อีกทั้งยังได้รับการทูลเกล้าฯ ถวายพระสมัญญาเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๑ ว่า **“เอกอัครราชูปถัมภกมรดกวัฒนธรรมไทย”** และเมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖ วันศิลปินแห่งชาติ คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติก็ได้ทูลเกล้าฯ ถวายพระสมัญญา **“วิศิษฎ์ศิลปิน”** (อ่านว่า วิ-สิต-สิน-ละ-ปิน) แต่พระองค์ท่าน ซึ่งมีความหมายว่าทรงมีพระอัจฉริยภาพ และทรงพระปรีชาสามารถในศิลปะหลายสาขา ทรงมีคุณูปการต่อเหล่าศิลปิน และศิลปวัฒนธรรมของชาติ และทรงเป็นปราชญ์ที่มีความรอบรู้ในวัฒนธรรมด้านต่างๆ

เป็นที่รู้จักกันดีว่าสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงมีพระปรีชาสามารถในด้านงานพระราชนิพนธ์ เนื่องจากพระองค์ท่านโปรดการอ่านหนังสือ และการเขียนตั้งแต่ครั้งยังทรงพระเยาว์ กอปรกับพระปรีชาด้านภาษา ทั้งภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ เป็นเหตุให้ทรงเริ่มงานพระราชนิพนธ์ ทั้งร้อยแก้ว และร้อยกรองมากมาย ทรงเริ่มบทพระนิพนธ์ต่างๆ ตั้งแต่เมื่อทรงพระชนมายุได้เพียง ๑๒ พระชันษา บทพระราชนิพนธ์ของพระองค์ได้รับการตีพิมพ์แพร่หลายในหนังสือหลายเล่ม เช่น อยุธยา, เจ้าครอกวัดโพธิ์, ศาสนาเกิดขึ้น

ได้อย่างไร เป็นต้น บทพระราชนิพนธ์ที่รู้จักกันดีในปัจจุบันคือ พุทธศาสนสุภาษิตคำโคลง ซึ่งทรงถอดมาจากภาษาบาลี และกษัตริยานุสรณ์ ซึ่งทรงทูลเกล้าฯ ถวายสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา ประจำปี ๒๕๑๖ ขณะนั้นสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระชนมายุเพียง ๑๘ พระชันษา

งานพระราชนิพนธ์ที่เป็นที่รู้จักโดยทั่วไปแบ่งเป็นประเภทต่างๆ มีดังต่อไปนี้

หนังสือพระราชนิพนธ์ ชุดเสด็จพระราชดำเนินเยือนต่างประเทศ

เช่น เกล็ดหิมะในสายหมอก, แกะรอยโสม, ข้าวไทยไปญี่ปุ่น, เขมรสามยก, ชมดอกไม้ไกลบ้าน, แดร์ริคูล่าผู้น่ารัก, ทวีร์น้องใจ, ไทยเที่ยวพม่า, เบอรลินสิ้นกำแพง, ม่วนชื่นเมืองลาว, มณีพลอยร้อยแสง: รวมพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, ย่ำแดนมังกร, รอยยิ้มหมีขาว, เล่าเรื่องเมืองฝรั่ง, ไอรัก คืออะไร? เป็นต้น

งานพระราชนิพนธ์บทกวี เช่น กษัตริยานุสรณ์, ความคิดคำนึง, คำฉันท์ดุขฎิสังเวย และกาพย์ขับไม้, ฉันท์ดุขฎิสังเวยสมโภชพระพุทธรูปมหามณีรัตนปฏิมากร, ตั้งดวงแก้ว, พุทธศาสนสุภาษิตคำโคลง เป็นต้น

งานพระราชนิพนธ์แปล เช่น เกี้ยวแก้วประกายกวี, ขบวนการนกกาชเวน, ความคิดคำนึง, เมฆเห็น น้ำไหล, หยกใสร้ายคำ เป็นต้น

เพลงไทยเดิม เช่น เต่าเห่, จินตเด็ดดอกไม้ เถา, ชมทะเล, ชื่นชมมุกกลุ่มดนตรี, ดอกบัว เป็นต้น

พระองค์ยังโปรดการเขียนบทกลอนตั้งแต่ครั้งยังทรงพระเยาว์

บทกลอนพระราชนิพนธ์ ได้แก่ รัก, แลจันทร์, ชายทะเลพทยา, กลางพนา เป็นต้น ซึ่งในเวลาต่อมาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานทำนองสำหรับเพลง “รัก” และครูดนตรีได้ร่วมกันแต่งทำนองถวาย เป็นบทเพลงไทยสากล หลายบทเพลงด้วยกัน นอกจากนี้แล้วยังได้ทรงพระราชนิพนธ์ทำนองสำหรับเพลงไทยเดิมด้วย เช่น บททำนองสำหรับเพลงเต่าเห่, เพลงปลาทองเถา, เพลงตับชมสวนขวัญ เป็นต้น

สุดท้ายนี้ ผู้เขียนขอขอบทกลอนซึ่งประพันธ์โดย นายประสิทธิ์ รุ่งเรืองรัตนกุล เพื่อเทิดพระเกียรติคุณ และพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ รอบ ๒ เมษายน ๒๕๕๘

หนึ่งนักปราชญ์อัจฉริยะรัตนโกสินทร์

หนึ่งกวีลีลาสง่างาม

คุณแก้วแก้วาววับระยับฟ้า

ซุบซิวินิลปะวัฒนธรรมไทย

หนึ่งศิลปินปิ่นปิ่นสยาม

หนึ่งนงรามวิจิตรศิลป์ระบิลไกล

“เทพรัตนนา” แห่งรัฐวิวัฒน์สมัย

เกริกเกรียงไกรคู่หล้าคู่ฟ้าดิน

อ้างอิงจาก

กองราชเลขาธุการในพระองค์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี: <http://www.sirindhorn.net/>,

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์กับโครงการตามพระราชดำริ: <http://www.cad.go.th/50years/history1.html>, <http://www.culture.go.th/>